

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Чигиринське лісове господарство» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році

11.11.2024р.

м. Чигирин

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Херсонлісозахист» МАЄВСЬКОЮ Ксенією, інженером - лісопатологом I категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ФЕТІСОВОЮ Крістіною, інженером - лісопатологом I категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» КОСТРИЦЬКОЮ Катериною, провідним інженером з охорони та захисту лісу філії «Чигиринське лісове господарство» ДП «Ліси України» СИТНИКОМ Владиславом, виконуючим обов'язків Богданівського лісництва ТИМОШЕНКОМ Дмитром, лісничим Капітанівського лісництва ЦИБУЛЕЮ Олександром, лісничим Креселецького та Грушківського лісництв МОГИЛОЮ Сергієм, лісничим Макіївського лісництва ЦИБУЛЕЮ Русланом, лісничим Трушківського лісництва ПРИХОДЬКОМ Андрієм, лісничим Тимошівського лісництва ДІДЕНКОМ В'ячеславом, лісничим Чигиринського лісництва БОБИЛЬОВИМ Юрієм, лісничим, лісничим Яничанського лісництва МАРТИНЮКОМ Сергієм, провели з 07.11.2024 року по 11.11.2024 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень філії «Чигиринське лісове господарство» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів **на загальній площі 467,8 га.**

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, без додавання віку на рік рубки, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа підвиділу, гектарів		Коротка таксаційна характеристика відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
					загальна	у тому числі площа, можлива для експлуатації	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб. метрів на 1 гектар	
Тимошівське	3	17	1,6				10Дз+Лпд+Клг	91	0,80	1	26	36	360	4
Тимошівське	17	3	12,0				4Дз3Лпд2Гз1Клг	85	0,80	1	27	38	360	4
Тимошівське	23	4	7,6				7Дз1Яз2Клг+Лпд+Гз	75	0,80	1	24	28	300	4
Тимошівське	40	1	33,0	1	10,0	10,0	7Дз2Лпд1Клг+Гз	110	0,80	1	29	44	360	4
Тимошівське	47	16	0,5				3Дз3Гз2Клг2Лпд	40	0,70	2	14	18	120	4
Тимошівське	50	11	24,5	1	12,0	12,0	7Дз2Лпд1Клг+Гз	110	0,80	2	28	36	380	4
Тимошівське	50	13	0,2				10Яз	86	0,70	1А	29	40	380	4
Тимошівське	55	1	54,4	4	10,0	10,0	8Дз1Лпд1Клг	100	0,80	1	28	36	390	4
Тимошівське	55	2	0,2				10Яз	86	0,60	1А	29	40	330	4
Тимошівське	55	3	0,6				10Яз	76	0,70	1А	27	36	340	4
Тимошівське	56	1	29,1	3	5,2	5,2	8Дз1Лпд1Клг	101	0,70	1	28	36	360	4
Тимошівське	62	4	1,5				9Дз1Лпд	100	0,70	1	27	42	340	2

Тимошівське	62	5	1,8				6Дз4Лпд+Клг+Гз	76	0,70	1	25	28	320	2
Тимошівське	62	6	1,5				7Дз2Лпд1Гз+Клп	110	0,70	2	26	42	300	2
Тимошівське	62	11	8,6				8Дз1Лпд(90)1Лпд(90)+Клг	100	0,70	1	27	38	340	2
Тимошівське	76	1	27,9	1	5,0	5,0	5Дз2Гз2Лпд1Клг	100	0,70	2	26	36	300	2
Тимошівське	77	2	5,2				10Дз+Акб+Клг+Гз	86	0,70	2	24	32	300	2
Тимошівське	92	10	8,5				6Дз3Лпд1Гз+Клг	100	0,60	2	27	36	250	3
Тимошівське	92	11	1,6				4Клг1Брс2Лпд3Гз	35	0,70	1	19	20	140	3
Тимошівське	93	3	17,2	1	10,0	10,0	10Дз+Сз	95	0,70	2	26	36	360	3
Разом:			237,5		52,2	52,2								
Загальна площа по Тимошівському лісництві що потребує проведення ВСП - 103,6 га														
Грушківське	63	26	5,0				5Яз2Дз2Гз1Клг+Клп+Брс	84	0,80	1	27	32	330	3
Грушківське	67	16	10,6				10Акб+Гз+Клг	54	0,70	1	21	24	180	3
Разом:			15,6											
Загальна площа по Грушківському лісництві що потребує проведення ВСП - 15,6 га														
Креселецьке	26	2	26,6	1	4,6	4,6	4Дз1Яз3Гз2Лпд	85	0,90	1	28	36	330	4
Креселецьке	68	14	2,3				10Акб	46	0,70	1Б	22	32	190	4
Креселецьке	92	25	7,9				10Акб	54	0,80	1А	22	24	220	3
Разом:			36,8		4,6	4,6								
Загальна площа по Креселецькому лісництві що потребує проведення ВСП - 14,8 га														
Трушівське	104	20	2,3	2	0,5	0,5	10Акб	53	0,60	1	21	28	160	3
Трушівське	106	9	4,6				10Акб	48	0,70	1А	20	24	170	3
Разом:			6,9		0,5	0,5								
Загальна площа по Трушівському лісництві що потребує проведення ВСП - 5,1 га														
Чигиринське	6	12	1,6				10Сз	91	0,60	2	25	36	330	2
Чигиринське	7	4	15,6				10Сз	96	0,60	2	24	36	300	2
Чигиринське	7	6	1,8				10Сз	91	0,70	2	25	32	380	2
Чигиринське	9	11	1,8				10Сз	86	0,60	2	24	32	290	2
Чигиринське	27	27	0,9				10Сз	53	0,80	1	20	22	320	2
Чигиринське	36	1	19,0				10Сз	53	0,90	1	19	22	340	2
Чигиринське	53	12	3,9		0,8	0,8	10Сз	110	0,60	2	25	36	320	2
Разом:			44,6		0,8	0,8								
Загальна площа по Чигиринському лісництві що потребує проведення ВСП - 44,6 га														
Капітанівське	4	5	6,4				7Дз2Яз1Гз	55	0,70	1	20	22	220	1
Капітанівське	13	5	31,6				5Дз4Яз1Гз	85	0,70	1	27	32	330	4
Капітанівське	39	7	2,6				6Яз1Дз2Гз1Клг	71	0,70	1	26	30	270	3
Капітанівське	49	4	5,1				5Яз3Дз1Клг1Лпд	100	0,70	1	30	44	370	4
Капітанівське	52	10	16,1				4Дз4Яз1Гз1Лпд	73	0,70	1	24	28	280	4
Капітанівське	58	7	30,0				3Дз3Яз4Гз+Клг+Лпд	85	0,80	1	28	44	360	4
Капітанівське	58	9	4,4				5Дз2Яз3Гз+Лпд	100	0,8	1	27	44	340	4
Капітанівське	58	10	0,8				10Дз	90	0,70	1	26	30	340	4
Капітанівське	61	6	35,6				5Дз3Яз2Гз+Лпд+Клг	85	0,90	1	27	40	380	4
Капітанівське	72	1	36,6		33,1	33,1	7Дз2Яз1Гз+Лпд+Клг	125	0,70	2	27	40	340	3
Капітанівське	75	5	7,3				7Дз1Лпд1Гз1Клг	96	0,60	1	28	40	280	3
Разом:			176,5		33,1	33,1								
Загальна площа по Капітанівському лісництві що потребує проведення ВСП - 173 га														
Макіївське	17	5	17,3	1	8,3	8,3	5Дз3Гз2Лпд	100	0,70	1	27	40	290	3
Макіївське	19	6	28,6	1	8,1	8,1	6Дз2Гз2Лпд+Клг	90	0,70	1	26	40	280	3

Макіївське	22	11	35,2	2	9,5	9,5	10Дз+Яз	82	0,90	2	23	28	370	4
Макіївське	38	4	59	1	8,2	8,2	7Дз2Гз1Лпл	110	0,70	2	26	42	290	3
Макіївське	58	2	1,7				10Дз+Клг+Лпл+Брс	74	0,70	2	21	28	250	3
Макіївське	73	7	5,4				3Дз3Клг2Гз2Лпл	54	0,70	1А	22	26	230	3
Разом:			147,2		34,1	34,1								
Загальна площа по Макіївському лісництві що потребує проведення ВСП - 41,2 га														
Яничанське	33	7	2,0				6Лпл1Дз3Гз	90	0,80	2	26	32	330	4
Яничанське	33	9	3,6				6Лпл2Дз2Гз	90	0,80	2	26	32	320	4
Яничанське	54	4	6,3				8Дз1Гз1Лпл+Клг	140	0,60	3	25	44	230	4
Яничанське	68	7	9,8				5Дз(92)4Дз(92)1Гз	92	0,80	2	25	28	330	4
Яничанське	68	9	1,6				4Дз6Гз+Клг	95	0,70	2	23	32	220	4
Разом:			23,3											
Загальна площа по Яничанському лісництві що потребує проведення ВСП - 23,3 га														
Богданівське	1	13	5,0				7Язл3Дз+Кля	58	0,70	3	16	20	140	3
Богданівське	7	29	4,2				10Сз	90	0,70	1	26	36	400	2
Богданівське	9	6	20,0				10Сз	83	0,70	1	25	36	380	3
Богданівське	17	8	6,0	2	3,2	3,2	10Акб	46	0,70	2	16	22	130	3
Богданівське	25	18	54,4	22	1,5	1,5	10Акб	58	0,70	2	19	24	160	3
Богданівське	37	7	10,5	1	5,0	5,0	6Дз2Лпл2Гз	91	0,80	2	25	30	310	4
Богданівське	39	5	2,6				10Дз+Язл+Лпл+Гз	80	0,80	3	19	24	230	4
Богданівське	42	10	5,1				8Яз1Дз1Клг	53	0,80	1А	23	28	290	4
Разом:			107,8		9,7	9,7								
Загальна площа по Богданівському лісництві що потребує проведення ВСП - 46,6 га														
Загальна площа що потребує проведення ВСП по філії "Чигиринське лісове господарство" - 467,8 га														

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідовним всиханням.

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень Філії з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибірку санітарну рубку, дерева всіх листяних порід (дуб, ясен, клен, липа, акація, вяз, тополь та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з дуго вигнутими зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів

від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками.

Під час обстеження на відмираючих деревах листяних порід (дуб, ясен, берест, клен, липа, граб та інші), абсолютно по всіх лісництвах, під корою, були виявлені характерні ходи для вусачів, златок, заболонників. Також на ясеневих деревах оглянутих лісництв поодинокі спостерігаються пошкодження стовбуровими шкідниками, при зрізанні кори на стовбурах, були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубоїдів.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, на всіх ділянках листяних насаджень захисних та рекреаційно-оздоровчих лісів спостерігаються поодинокі дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі), в тому числі поодинокі дерева дуба пошкоджені поперечним раком 100% по периметру стовбурів, також спостерігаються дерева з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід (дуб, ясен, липа, клен, граб, берест, осика та інші).

На ділянках виявлені плодові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядро – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядро-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

Також на ділянках будуть відібрані у вибіркову санітарну рубку дерева листяних порід (акація, ясен, клен та інші) поодинокі вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів.

Крім дерев листяних порід було також оглянуте хвойне насадження по Чигиринському та Богданівському лісництвах. У вищезазначених лісництвах наявні дерева сосни IV – VI категорії стану: свіжі сухостійні, відмираючі, суховершинні більше половини довжини крони, взагалі з відсутнім верхом, з тріщинами в комелі, відсталі в рості, з механічними пошкодженнями корневих лап або стовбурів розміром не менш як 2/3 периметра, поодинокі дерева з підірваною кореневою системою, з дуго вигнутими зігнутими стовбурами та поодинокі завислі дерева, з локальним відшаруванням кори на різній висоті стовбурів, данні дерева пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме вусачами (рагієм ребристим, комлевим коротковусим), златками, поодинокі короїдами (лубоїдами).

В кварталі 27 виділ 27 Чигиринського лісництва, спостерігається хвойне насадження пошкоджене низовою пожежею (акт № 6 про лісову пожежу від 25 липня 2024 року), що призвело до ослаблення та поодинокого відмирання деревостанів внаслідок цієї пожежі, а також пошкодження їх стовбуровими шкідниками. Дерев, в більшості, із смоловиділенням по стовбурах, з обгоранням корневих лап і кореневої шийки, висота нагару до 4 метрів.

По хвойному насадженню Чигиринському та Богданівському лісництвах на поодиноких деревах сосни звичайної було виявлено пошкодження з ранами раку-сірянки (смоляний рак), розташовані в середній і верхній частині стовбурів під кронами, що призвело до сильного ослаблення дерев, на яких спостерігається зрідження крони із жовто – зеленою та червоною глицею, суховершинність, відсутність приростів, кора на ранах відшаровується.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Філії відмічається пошкодження дерев стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками та із враженням насадження хворобами лісу (некрозно-ракові хвороби, східчастий рак листяних порід, поодинокі поперечний рак дуба, стовбурові гнилі – викликанні плодовими тілами дереворуйнівних грибів (трутовики справжній, несправжній) рак-сірянка по хвойним породам). Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибірково санітарну рубку проведено в облистяному стані.

При проведенні вибіркової санітарної рубки в насадженнях Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників та хвороб лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».
2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 467,8 га.**
3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева).
4. Заходів з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

1. Центральнo-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
 2. Філії «Чигиринське лісове господарство» ДП «Ліси України»
 3. ДСЛП «Херсонлісозахист»
- Додаток: фотофіксація.

Головний лісопатолог
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Інженер – лісопатолог I категорії відділу діагностики
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Ксенія МАЄВСЬКА

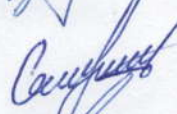

Крістіна ФЕТІСОВА

Інженер – лісопатолог I категорії відділу діагностики
ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Катерина КОСТРИЦЬКА

Провідний інженером з охорони та захисту лісу філії
«Чигиринське лісове господарство» ДП «Ліси України»

 Владислав СИТНИК

В.о. лісничого Богданівського лісництва

 Дмитро ТИМОШЕНКО

Лісничий Капітанівського лісництва

 Олександр ЦИБУЛЯ

Лісничий Креселецького та Грушківського лісництв

 Сергій МОГИЛА

Лісничий Макіївського лісництва

 Руслан ЦИБУЛЯ

Лісничий Трушківського лісництва

 Андрій ПРИХОДЬКО

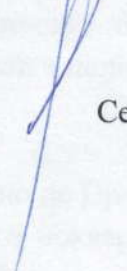
Лісничий Тимошівського лісництва

 В'ячеслав ДІДЕНКО

Лісничий Чигиринського лісництва

 Юрій БОБИЛЬОВ

Лісничий Яничанського лісництва

 Сергій МАРТИНЮК